

Strategie inzake microverontreinigingen

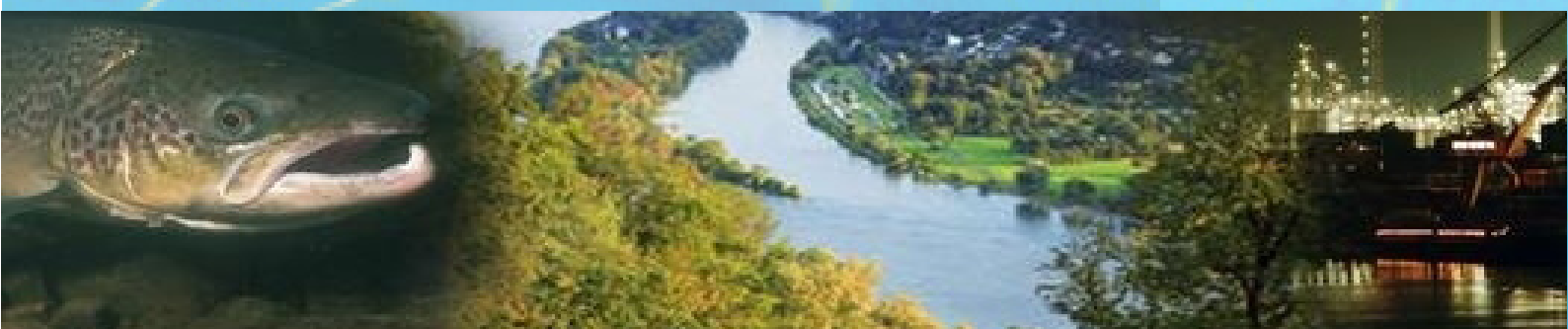
**- Strategie voor stedelijk
en industrieel afvalwater -**

Internationale
Kommission zum
Schutz des Rheins

Commission
Internationale
pour la Protection
du Rhin

Internationale
Commissie ter
Bescherming
van de Rijn

Rapport Nr. 181

Colofon

Uitgegeven door de

Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR)

Kaiserin-Augusta-Anlagen 15, 56068 Koblenz, Duitsland

Postbus 20 02 53, 56002 Koblenz, Duitsland

Telefoon: +49-(0)261-94252-0, fax +49-(0)261-94252-52

E-mail: sekretariat@iksr.de

www.iksr.org

ISBN 3-941994-13-1

© IKSР-CIPR-ICBR 2010

Strategie inzake microverontreinigingen

- Strategie voor stedelijk en industrieel afvalwater -

1. Rekening houdend met het mandaat van de projectgroep MIKRO (PLEN-CC09-02, bijlage 11) bestaat de strategie uit de volgende kernelementen:

- I. Doelstelling
- II. Definities
- III. Probleemanalyse
- IV. Basis voor mogelijke maatregelen
- V. Strategie voor de uitvoering van maatregelen

I. Doelstelling

2. De stoffen in het Rijnwater dienen noch afzonderlijk, noch in onderlinge interactie nadelige effecten te hebben op de levensgemeenschappen van planten, dieren en micro-organismen en de waterkwaliteit dient zodanig te zijn dat drinkwaterwinning met eenvoudige, natuurlijke zuiveringsmethoden mogelijk is.

3. Dit betekent dat verontreiniging moet worden voorkomen door het reduceren van lozingen, emissies en verliezen van microverontreinigingen met negatieve effecten (zoals bepaald in paragraaf 2) met het uiteindelijke doel om concentraties te bereiken die in de buurt liggen van achtergrondwaarden voor natuurlijk voorkomende stoffen en die in de buurt liggen van nul voor synthetische stoffen.

Toelichting: Deze doelstelling is conform het mandaat van de PG MIKRO voornamelijk gericht op het programma Rijn 2020, maar kijkt ook naar de doelstellingen en de werkwijzen van de OSPAR-commissie, de Noordzeeconferenties en de EG-KRW. De doelstelling kan tevens worden uitgebreid met verdere stoffen, teneinde rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen (bijlage 4).

II. Definitie van organische microverontreinigingen

4. Onder het begrip microverontreinigingen worden synthetische, organische stoffen begrepen die in wateren voorkomen in concentraties die kleiner of gelijk zijn aan enkele nano- of microgram per liter.

Toelichting: Een aantal van deze stoffen kan al bij zeer lage concentraties negatieve effecten hebben op aquatische ecosystemen en/of de drinkwaterwinning uit ruwwater negatief beïnvloeden. Enkele stoffen worden in de Rijn ook over grote afstanden vervoerd en kunnen daarenboven worden aangetroffen in het grondwater. Bij deze stoffen gaat het bijv. om resten van gewasbeschermingsmiddelen, geneesmiddelen en cosmetica.

5. De emissieroutes van microverontreinigingen naar de wateren via de afvoer van stedelijk rioolwater, industrie en bedrijven, landbouw en andere bronnen zijn afgebeeld in bijlage 1.

III. Probleemanalyse

III.1 Algemeen

6. De projectgroep MIKRO heeft een probleemanalyse uitgevoerd met behulp van een stofstroomschema in het kader waarvan voor een reeks geselecteerde stofgroepen en indicatorstoffen de stofstromen van de productie en het gebruik via de emissieroutes (riolering, rwzi, diffuse emissies) naar het oppervlakte- en grondwater zijn geanalyseerd.

7. Het belangrijkste basiselement van de probleemanalyse is een inventarisatie van de beschikbare informatie over de aanwezigheid van microverontreinigingen in de hoofdstroom en de nevenwateren van de Rijn en over het gedrag van deze stoffen in het milieu (bepaling van de huidige toestand). Wat de toename van de stoffen in de loop van de hoofdstroom van de Rijn betreft, kunnen de volgende drie gevallen worden onderscheiden: (i) polair en niet afbreekbaar, (ii) polair en afbreekbaar en (iii) niet polair en accumuleerbaar in zwevend stof en/of organismen. In de kleine zijrivieren kunnen verhoogde concentraties van microverontreinigingen lokaal problemen veroorzaken.

III.2 Selectie van de stofgroepen en indicatorstoffen

8. Uit de immense verscheidenheid van chemische stoffen die vandaag langs de Rijn en zijn zijrivieren worden gebruikt, zijn d.m.v. een pragmatische aanpak en o.b.v. actuele inzichten de belangrijkste stofgroepen geselecteerd. In het kader van de strategie voor stedelijk en industrieel afvalwater worden de volgende stofgroepen verder behandeld:

röntgencontrastmiddelen, humane geneesmiddelen, diergeneesmiddelen, biociden/antioxidanten, pesticiden, industriële chemicaliën, complexvormers, oestrogenen, schoonmaak- en afwasmiddelen, cosmetica/geurstoffen.

9. Rekening houdend met verschillende relevantiecriteria, het voorkomen van de stoffen in het milieu en belangrijke emissieroutes naar het water zijn er uitgaande van een kwalitatieve analyse indicatorstoffen geïdentificeerd die als voorbeeld voor de stoffen van de tien stofgroepen nauwkeuriger worden bekeken (bijlage 2).

Opmerking: De stoffen zijn geselecteerd op basis van een pragmatische aanpak. De stofgroep van de diergeneesmiddelen wordt behandeld in het kader van de strategie voor diffuse emissies.

III.3 Inventarisatie

10. Voor elk van de tien aangewezen stofgroepen werd aan de hand van een gestandaardiseerd schema en een gezamenlijk vastgelegde gegevensjabloon de beschikbare informatie over productie en gebruik, emissieroutes, voorkomen in en effect op het oppervlaktewater verzameld. De meeste aandacht ging daarbij naar de vastgelegde indicatorstoffen. Voor deze indicatorstoffen werd ook specifieke, relevante informatie verzameld (bijv. over gebruik, emissiebronnen, emissieroutes, voorkomen in het Rijnstroomgebied, toxiciteit) en eventueel met behulp van een eenvoudige stofbalans gepresenteerd voor het Rijnstroomgebied.

11. Waar mogelijk werd de volgende informatie verzameld:

- Een stofstroomschema in het kader waarvan de stofstromen van de productie en het gebruik via de emissieroutes (riolering, rwzi, diffuse emissies) naar het oppervlakte- en grondwater worden geanalyseerd en een schema waarin de belangrijkste emissieroutes zijn gemarkeerd (zie bijlage 1).
- De geproduceerde, gebruikte en geloosde hoeveelheden stoffen.
- Algemene stofgegevens (CAS-nr., handelsnaam, persistentie volgens REACH-definitie, biologische afbreekbaarheid, humane toxiciteit (acuut en chronisch),

- acute en chronische toxiciteit, bijv. voor vissen, kreeften, watervlooiën, algen, ...).
- De geldende wettelijke nationale en internationale grenswaarden en kwaliteitscriteria voor oppervlaktewater en drinkwater.
  - Meetgegevens uit de periode vanaf 2000 (grondwater, oppervlaktewater, effluent van rwzi's)
  - Waar mogelijk wordt in de probleemanalyse gebruik gemaakt van met bestaande modellen uitgewerkte schattingen van de geloosde hoeveelheden stoffen en concentraties in het water.

III.4 Evaluatierapporten

12. De belangrijkste informatie uit de stofgegevensbladen wordt samengevat in beknopte evaluatierapporten met een uniforme structuur. Deze beknopte rapporten bevatten een korte beschrijving van het probleem, een analyse van de emissieroutes van de stoffen naar de wateren en potentiële maatregelen ter reductie van de emissies.

13. De evaluatierapporten hebben de volgende structuur:

a. Inleiding

Korte beschrijving en karakterisering van de stofgroep; aanwijzing van de indicatorstof(fen). Huidig gebruik en prognose van de toekomstige ontwikkeling.

b. Analyse van de beschikbare gegevens en probleembeschrijving

Na de evaluatie van de gegevens en de beschrijving van het probleem kunnen drie verschillende benaderingswijzen worden gevolgd:

1. De stoffen worden niet of slechts sporadisch gemeten in de Rijn en zijn zijrivieren alsmede in het grond- en drinkwater, maar gelet op de eigenschappen van de stoffen en/of de resultaten van de stofstroomanalyses is een relevantietoets voor de wateren noodzakelijk. In dit geval wordt aanbevolen om de meetprogramma's aan te passen.
2. Als er voldoende gegevens over de waterkwaliteit beschikbaar zijn (punt 1), wordt deze informatie vergeleken met bestaande kwaliteitscriteria. Indien deze kwaliteitscriteria worden overschreden, wordt er een analyse uitgevoerd van de emissieroutes en de geloosde hoeveelheden en worden de noodzakelijke acties geschetst, d.w.z. dat de aangrijpingspunten en de hiervoor mogelijke maatregelen worden gedefinieerd.
3. Als er geen kwaliteitscriteria beschikbaar zijn (punt 2) en de meetwaarden in de Rijn of zijn zijrivieren een bepaalde drempelwaarde overschrijden (bijv. voorstellen voor milieukwaliteitsnormen, IAWR-waarden of andere getalswaarden, zoals oriënteringswaarden voor de volksgezondheid) wordt de behoefte geuit om kwaliteitscriteria af te leiden. Bovendien wordt er een analyse uitgevoerd van de geloosde hoeveelheden en de emissieroutes en worden de noodzakelijke acties geschetst, d.w.z. dat het actieterrein met de basis voor mogelijke maatregelen wordt gedefinieerd.

c. Analyse van de emissieroutes, de geloosde hoeveelheden en de bronnen

Aanwijzing en beoordeling van de belangrijkste emissieroutes met het oog op de vaststelling van sleutelroutes voor effectieve reductiemaatregelen.

d. Potentiële maatregelen

De basis voor mogelijke maatregelen ter vermindering en voorkoming van de emissie van microverontreinigingen in de hoofdstroom en de zijwateren van de Rijn is uitgewerkt steunend op de evaluatie van de stofgegevensbladen voor tien stofgroepen. De strategie omvat de volgende mogelijke types van maatregelen:

- Maatregelen aan de bron (toelating, beperking van het gebruik van stoffen, productieprocessen, voorschriften omtrent de verwijdering);
- Behandeling van afvalwater in deelstromen (maatregelen aan de emissieroutes);
- Centrale maatregelen in gemeentelijke rwzi's (toepassing van geavanceerde methodes ter verwijdering van microverontreinigingen uit het afvalwater);
- Aanpassing van monitorings- en onderzoeksprogramma's (aanvulling van monitoringssystemen en meetprogramma's, rekening houden met nieuwe stoffen bij de beoordeling van de ecologische toestand van de wateren, afleiding van kwaliteitscriteria);
- Publieksvoorlichting (over de milieurelevantie en de aanbevolen veranderingen in het gebruik en de verwijdering van stoffen)

e. Conclusie

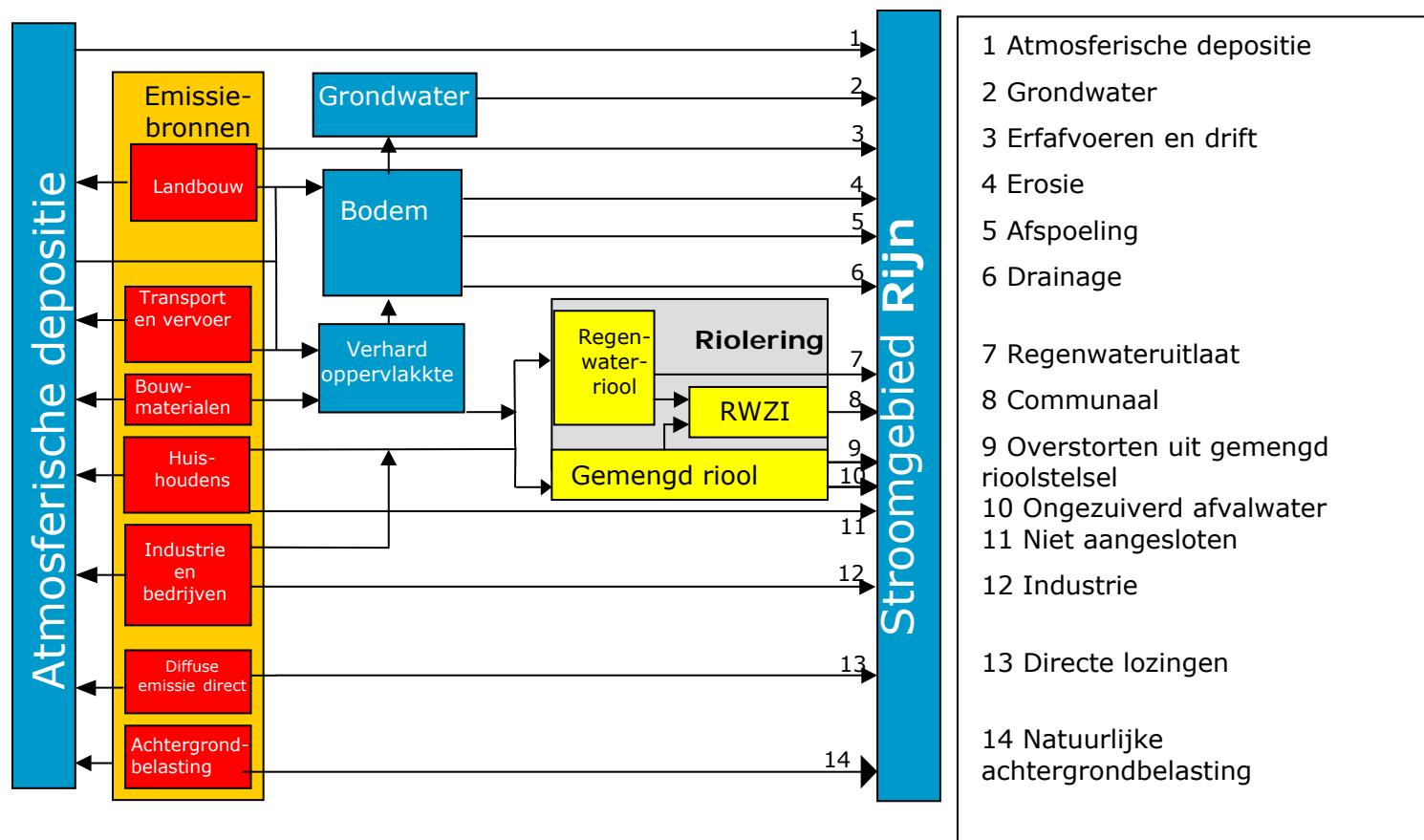
Beoordeling van de beschikbare informatie, rekening houdend met de noodzakelijke acties en met reeds vergaarde kennis over maatregelen en hun effect; vaststelling van duidelijke hiaten in de informatie.

IV. Verdere stappen

Op basis van de conclusies in de evaluatierapporten worden de volgende vier stappen uitgewerkt:

1. Integrale toetsing van de maatregelen die met betrekking tot de doelstelling in hoofdstuk I voor alle stofgroepen het meest efficiënt zijn.
2. Vastlegging van de door de ICBR aanbevolen maatregelen en/of andere activiteiten (zoals bijv. het inbrengen van aanbevelingen in het Europese circuit).
3. Implementatie van de aanbevelingen door de verdragsstaten van de ICBR en/of implementatie van andere activiteiten door de verdragspartijen of de ICBR.
4. Regelmatige rapportage over de implementatie van de aanbevelingen en/of andere activiteiten (voortgangscontrole).

Figuur 1: Emissieroutes naar de oppervlaktewateren

Bijlage 2

Tabel 1: Eerste kwalitatieve beoordeling van de stofgroepen. De stoffenlijst kan verder worden aangevuld.

	Stofgroep	Naam van de stof	Emissieroute			Relevantiecriteria						Redenen voor het schrappen van stoffen
			Vanuit diffuse bron	Vanuit puntbron	Nummer van de emissieroute / opmerking	Gemeten in het stroomgebied van de Rijn		Emissie	Persistent*	Ecotoxisch	Drinkwaterrelevant	
						Oppervlakte water	Oever-filtraat					
1	Röntgencontrastmiddelen	amidotrizoïne-zuur iopamidol iopromid		X X X	8 (ziekenhuizen, huishoudens)	X X X	X X X	X X X			X X X	
2	Humane geneesmiddelen	bezafibraat carbamazepine diclofenac sulfamethoxazol		X X X X	8 (huishoudens, ziekenhuizen) 8 (huishoudens, ziekenhuizen) 8 (huishoudens, ziekenhuizen) 5, 6 ook als veterinair geneesmiddel	X X X X	X X X X		X		X X X X	
3	Diergeneesmiddelen	ciprofloxacine oxytetracycline sulfamethazine sulfadiazine	X X X X		Ook humaan geneesmiddel							Deze stofgroep dient te worden behandeld in de tweede strategie (strategie voor diffuse bronnen).
4	Biociden Antioxidanten	BHT (butylhydroxytolueen) benzotriazol carbendazim		X X X	8 (huishoudens, industrie) 8 (huishoudens, industrie) 8 (huishoudens, industrie)	X X X		X	X		X X X	

	Stofgroep	Naam van de stof	Emissieroute			Relevantiecriteria						Redenen voor het schrappen van stoffen
			Vanuit diffuse bron	Vanuit puntbron	Nummer van de emissieroute / opmerking	Gemeten in het stroomgebied van de Rijn		Emissie	Persistent*	Ecotoxisch	Drinkwaterrelevant	
					Oppervlakte water	Oever-filtraat						
		DEET irgarol mecoprop	X X X	X X X	industrie) 5, 6, 13 (landbouw) 8 (huishoudens) 13 (pleziervaart) 8 (bij gebruik als biocide)	X X X	X		X	X		
		triclosan		X	5, 6, 13 (als bestrijdingsmiddel) 8 (huishoudens, industrie)	X						
5	Pesticiden	AMPA	X	X	8 (verhardingen) 5, 6, 13 (landbouw)	X	X	X		X	X	
		diuron	X	X	8 (verhardingen); 13 (pleziervaart)	X				X	X	
		glyphosaat	X	X	8 (verhardingen); 5, 6, 13 (landbouw)	X		X		X	X	
		isoproturon	X		5, 6, 13 (landbouw)	X		X		X		
		mecoprop	X	X	5, 6, 13 (landbouw)	X		X		X		

	Stofgroep	Naam van de stof	Emissieroute			Relevantiecriteria						Redenen voor het schrappen van stoffen
			Vanuit diffuse bron	Vanuit puntbron	Nummer van de emissieroute / opmerking	Gemeten in het stroomgebied van de Rijn		Emissie	Persistent*	Ecotoxisch	Drinkwaterrelevant	
					Oppervlakte water	Oever-filtraat						
6	Industriële chemicaliën	bisfenol A		X	8 (industrie, huishoudens)	X					X	<p>Maatregelen zijn reeds geregeld in andere internationale organen. Er wordt met name verwezen naar de EU-dioxinestrategie. In het sedimentmanagementplan worden saneringsmaatregelen aanbevolen.</p> <p>Deze stofgroep is al geregeld door de EU. Het gebruik van de stofgroep en de lozingen op de Rijn zijn stopgezet. In het sedimentmanagementplan worden saneringsmaatregelen voor historische verontreinigingen aanbevolen.</p>
		diglyme dioxinen	X	X	8, 12 (industrie)	X			X	X	X	
		HCB			Alleen historisch verontreinigd sediment.				X			
		vlamvertragers		X	8 (industrie, huishoudens)	X			X			
		MTBE/ETBE	X	X	13 (scheepvaart)	X		X	X		X	
		nonylfenol PCB's	X	X	8, 23 (industrie) Alleen historisch verontreinigd sediment.	X			X	X		
		perfluorocetaan-sulfonzuur (PFOS)		X		X			X		X	

	Stofgroep	Naam van de stof	Emissieroute			Relevantiecriteria						Redenen voor het schrappen van stoffen
			Vanuit diffuse bron	Vanuit puntbron	Nummer van de emissieroute / opmerking	Gemeten in het stroomgebied van de Rijn		Emissie	Persistent*	Ecotoxisch	Drinkwaterrelevant	
Oppervlakte water	Oever-filtraat											
		PFT's PAK's	X	X	1 (verbrandingsprocessen) 13 (scheepvaart, coating, houtverduurzaming)	X X			X X	X		Omdat deze stoffen vooral via de lucht in de Rijn terechtkomen, is alleen een integrale Europese strategie ter verbetering van de luchtkwaliteit doeltreffend.
7	Complexvormers	DTPA EDTA NFA		X X X	12 (industrie) 8, 12 (industrie, huishoudens) industrie, huishoudens	X X X		X	X X	X X		Niet representatief voor de belasting door complexvormers.
8	Oestrogenen	17-alfa-ethinylestradiol 17-beta-estradiol estron	X X	X X X	8 (huishoudens) 8 (huishoudens) 5, 6 (landbouw, veeteelt) 8 (huishoudens) 5, 6 (landbouw, veeteelt)	X X X		X X		X X X		
9	Schoonmaakmiddelen Afwasmiddelen											

	Stofgroep	Naam van de stof	Emissieroute			Relevantiecriteria						Redenen voor het schrappen van stoffen
			Vanuit diffuse bron	Vanuit puntbron	Nummer van de emissieroute / opmerking	Gemeten in het stroomgebied van de Rijn		Emissie	Persistent*	Ecotoxisch	Drinkwaterrelevant	
					Oppervlakte water	Oever-filtraat						
10	Cosmetica, geurstoffen	AHTN (tonalide) HHCB (galaxolide) ~~musk xyleen~~ ~~musk ketone~~			8 (huishoudens) 8 (huishoudens)	X X		X X	X X	X X		Deze stof wordt in biologische zuiveringsinstallaties heel goed verwijderd. Als gevolg van vrijwillige inspanningen in de industrie dalen de gehalten in het oppervlaktewater. idem

Legenda:

Naam van de stof = stof van de Rijnstoffenlijst

* = persistent volgens REACH

Selectieprocedure voor de stoffen van de Rijnstoffenlijst

Bij de selectie van de stoffen voor de Rijnstoffenlijst 2007 (zie ICBR-rapport 161) is rekening gehouden met de volgende stoffenlijsten:

1. Stoffen uit het "RAP 1987-2000" en uit het programma "Rijn 2020"
2. Rijnrelevante stoffen (bijlage VIII KRW, 1-9) (zie besluit CC 2003)
3. Stoffen van de Europese Richtlijn 76/464/EEG evt. 2006/11/EG en stoffen van bijlage IX KRW
4. Prioritaire en prioritaire gevaarlijke stoffen (bijlage X KRW)
5. OSPAR-stoffen voor prioritaire actie
6. Lijst met drinkwaterrelevante stoffen van de IAWR

Uit deze lijsten zijn de stoffen geschrapt waarvoor de doelstellingen, evt. de kwaliteitnormen, zijn bereikt en die in het Rijnstroomgebied op te weinig meetlocaties zijn vastgesteld om een betrouwbare uitspraak te kunnen doen.

Voor de nadere selectie van de OSPAR-stoffen voor prioritaire actie wordt verwezen naar het document S(3)08-04-03 en voor de selectie van de drinkwaterrelevante stoffen naar het document SG 09-07 rev. 06.02.07.

Rijnstoffenlijst 2007

1,4 dichloorbenzeen (1)	endosulfan / alfa-endosulfan (1,4,5)
2,4-dichloorfenoxo-azijnzuur (2,4-D)(1)	ETBE (6)
3-chlooraniline (1)	fenitrothion (1)
4-chlooraniline (1,2)	fenthion (1)
alachloor (4)	fluorantheen (4)
amidotrizoïnezuur (6)	gebromeerde difenylethers (4)
ammonium-N (1,2)	glyfosaat (6)
AMPA (6)	HCH / γ-HCH (lindaan) (1,4)
anthraceen (4)	hexachloorbenzeen (1,3,4)
arseen (1,2)	iopamidol (6)
atrazine (1,4)	iopromid (6)
azinfos-methyl (1)	isoproturon (1,4,6)
bentazon (1,2)	koper (1,2)
bezafibraat (6)	kwik en zijn verbindingen (1,3,4,5)
C10-13-chlooralkanen (SCCP) (4,5)	lood en zijn verbindingen (1,4,5)
cadmium en zijn verbindingen (1,3,4,5)	MCPA (2)
carbamazepine (6)	mecoprop (2)
chloroform (trichloormethaan) (1,3,4)	MTBE (6)
chloorfenvinfos (4)	naftaleen (4)
chloortoluron (2)	nikkel en zijn verbindingen (1,4)

chloorpyrifos (4)	nonylphenolen / 4-(para)-n-nonylphenol (4)
chrom (1,2)	octylphenolen / 4-tert-octylphenol (4)
dibutyltin (2)	PAK's / PAK's (som van) benzo(b)fluorantheen, benzo(k)fluorantheen, benzo(g,h,i)peryleen, indeno(1,2,3-cd)pyreen / benzo(a)pyreen (1,4,5)
dichloormethaan (methyleenchloride) (4)	parathion-ethyl (1)
dichloorprop (2)	parathion-methyl (1)
dichloorvos (1,2)	PCB's (1,2,5)
diclofenac (6)	pentachloorbenzeen (4)
diethylhexylftalaat (DEHP) (4,5)	(PFT's) (6)
diglyme (6)	tributyltinkation / tributyltinverbindingen (1,4)
dimethoat (2)	trichloorbenzeen (TCB) (3,4)
diuron (1,4,6)	trifluraline (1,4,5)
DTPA (6)	zink (1,2)
EDTA (6)	

- 1) Rijnactieprogramma (RAP) 1987-2000 / Programma Rijn 2020
- 2) Rijnrelevante stoffen (bijlage VIII KRW, 1-9)
- 3) Stoffen uit de dochterrichtlijnen bij richtlijn 2006/11/EG (voorheen 76/464/EEG) (bijlage IX KRW)
- 4) Prioritaire (gevaarlijke) stoffen (bijlage X KRW)
- 5) OSPAR-stoffen
- 6) Drinkwaterrelevante stoffen

Beknopte beschrijving van de doelstellingen van bestaande internationale regelingen**Doelstelling van de door de PG MIKRO uit te werken strategie (punt 3.1 van het mandaat)**

Definitie van de doelstelling m.b.t. microverontreinigingen in het Rijngebied, rekening houdend met de bepalingen van de EG-KRW, Rijn 2020, de EG-KRM, OSPAR, de Noordzeeconferentie en nationale bepalingen.

Doelstellingen van het programma Rijn 2020

Voor de waterkwaliteit worden in het programma 2020 de volgende doelstellingen genoemd:

De waterkwaliteit moet van dien aard zijn dat:

- drinkwaterwinning met eenvoudige, natuurlijke zuiveringsmethoden mogelijk is.
- stoffen in het water noch afzonderlijk, noch in onderlinge interactie nadelige effecten hebben op de levensgemeenschappen van planten, dieren en micro-organismen.
- in de Rijn gevangen vis, schaal- en schelpdieren zonder beperking geschikt zijn voor menselijke consumptie;
- emissies, lozingen en verliezen van prioritaire gevaarlijke stoffen uit de KRW te worden stopgezet of geleidelijk beëindigd;
- emissies, lozingen en verliezen van prioritaire stoffen uit de KRW geleidelijk te worden verminderd;
- de verontreiniging van de Noordzee verder wordt verminderd.
- emissies, lozingen en verliezen van prioritaire OSPAR-stoffen zodanig te worden gereduceerd dat voor natuurlijk voorkomende stoffen de achtergrondwaarden en voor synthetische stoffen concentraties in de buurt van nul worden bereikt.

Doelstellingen van de EG-KRW voor prioritaire en prioritaire gevaarlijke stoffen

De EG-KRW bepaalt dat

- de lozingen, emissies en verliezen van prioritaire gevaarlijke stoffen worden stopgezet of geleidelijk beëindigd;
- de lozingen, emissies en verliezen van prioritaire stoffen geleidelijk worden beëindigd.

Doelstellingen van de OSPAR-strategie voor stoffen voor prioritaire actie

De OSPAR-strategie houdt hoofdzakelijk het volgende in:

- het voorkomen van verontreiniging door het reduceren van emissies en verliezen van microverontreinigingen;
- voor natuurlijk voorkomende stoffen: het doel om concentraties te bereiken die in de buurt liggen van de achtergrondwaarden;
- en voor door de mens vervaardigde, synthetische stoffen: het doel om concentraties te bereiken die in de buurt liggen van nul.

